

Dečernik

Leto I. (VIII.), šte. 55

Maribor, sobota, 9. julija 1927

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Klerikalci pripravljajo fuzijo z radikali

Volilni kompromis z vlado — Klerikalci se odpovedujejo avtonomistični politiki

LJUBLJANA, 9. julija. Svojo težavno pozicijo med narodom, v katero so zašli predvsem radi svoje nesrečne politike za časa radikalno-klerikalnega režima v Beogradu, skušajo klerikalci izboljšati sedaj z novo taktiko. V strahu, da izgube pri skupščinskih volitvah več mandatov, so si poiskali zaveznike v radikalih, ki naj s svojimi glasovi maskirajo njihovo nazadovanje, zato pa bil klerikalci pri občinskih volitvah v slovenskih mestih podpirali radikale.

Kakor se zatrjuje bo ministrski predsednik Vukičević, ki pride danes popoldne z Bleda, kjer je poročal kralju o notranje-političnem položaju v državi, v Ljubljano, sklenil pri tej priliki z vo-

djo SLS dr. Korošcem in zastopnikom radikalne stranke v Sloveniji dr. Ravniharjem definitivni dogovor glede skupnega nastopa pri volitvah in poznejše združitve obeh strank.

Vse beograjsko časopisje se obširno bavi z volilno kolaboracijo med vlado in SLS in objavlja vsemogoče kombinacije. Radikalno »Vreme« naglašja, da bo SLS takoj po volitvah likvidirala in stopil dr. Korošec z vsemi svojimi pristaji v radikalno stranko. Demokratska »Pravda« pa meni, da bo dr. Korošec na eni prvih sed nov narodne skupščine podal izjavo, da SLS opušča avtonomistično stališče in priznava ustavo v polnem obsegu.

Radičeve najnovejše sanje

ZAGREB, 9. julija. Stjepan Radić je objavil v današnji posebni številki svojega strankinega organa »Doma« poziv na ves srbo-hrvatsko-slovenski narod, narodnostne manjšine in vse seljake v državi, v katerem naglašja, da morajo prinesiti septembarske volitve tako večino, da se bo mogla sestaviti vlada, ki bo na zunaj evropska na znotraj pa popolnoma seljaška. Oklic zaključuje z vzklikom na kralja in hudim napadom na klerikalce.

Težka avtomobilska nesreča v Valjevu

VALJEVO, 9. julija. V bližini mesta se je pripetila danes dopoldne katastrofalna avtomobilna nesreča. Potniški avtobus, ki vzdržuje promet med Valjevom in Beogradom je na neki stmi točki radi defekta v zavori strmoglavil v prepad in se popolnoma razbil. Šest oseb, namreč šofer, en učitelj, dve ženski in dva otroka, so obležali na mestu mrtvi.

Postopanje proti inozemskim potnikom

Trgovski gremij v Mariboru razglša: Vedno česče prihajajo gremiju pritožbe o inozemskih potnikih, da obiskujejo po vsem ozemlju naše oblasti privatne stranke in jim po silno visokih cenah prodajajo razno blago, čeprav je inozemskim trgovcem ali potnikom strogo prepovedano obiskati stranke, ki niso trgovci. Zato se pozivajo vsi naši trgovci, da vsak v svojem kraju te ljudi zasleduje in jih takoj naznani bližnjim varstvenim organom, gremijem ali pa direktno političnim oblastim.

Mariborski gremij že ima od obrtne oblasti zagotovilo za takojšen in pospešen kazenski postopek proti tem elementom. Celokupno občinstvo se zlasti opozarja, da mu prodajajo inozemski potniki blago čestokrat do 100% dražje kot stane v naših domačih trgovinah, kar je dokazano, in kdor je enkrat naročilo podpisal, je ne more več preklcati. Zato je v interesu vsakega posameznika, da take vsiljive naznane bodisi trgovcem, policiji, žandarmeriji ali bližnjim političnim oblastim odnošno trgovskim gremijem.

Samormor mladega dekleta v Slov. Bistrici

V Slovenski Bistrici se je pred hišo svojega stanovanja sredi dneva ustrelila 22letna Ana Korošec, doma od Sv. Ruperta pri Celju. Pogodila se je z revolverskim strelom naravnost v srce in je zdravnik ugotovil takojšnjo smrt. Pokojna je bila zaposlena pri ključavničarskem mojstru Gumzeju. V smrt so jo gnale slabe življenske razmere in kakor pravijo — v zvezi z njimi tudi nesrečna ljubezen.

Byrdov polet na Južni tečaj

Prekoceanski letalec, kapetan Byrd, je te dni v Parizu vnovič izjavil, da bo takoj po svojem povratku v Ameriko izvršil vse priprave za polet na Južni tečaj, kjer namerava ostati več mesecev, da preišče pokrajino znanstveno. Opremljenih bo več letal in se bo udeležilo ekspedicije okoli 50 oseb.

Glava Sv. Columbe

Pri prodiranju nemških čet v Gornjo Italijo jeseni 1917 so našli vojaki cerkev v Osoppu ob koroški meji izropano. Med predmeti, ki so ležali okrog cerkve, je bila tudi srebrna skrinja z lobanjo sv. Columbe, oglejske device, ki jo je neki avstrijski oficir prepeljal na Dunaj. Po prevratu pa so na to zanimivo relikvijo popolnoma pozabili, dokler je niso končno našli sedaj na nekem podstrešju. Nad 10 let so župljani in župnik v Osoppu bridko pogrešali glavo svetnice, ki je bila mestni patron. Sedaj so dobili svetnico zopet nazaj in jo prepeljali domov. Koncem tega meseca se bo vršila v Osoppu o priliki 1400 obletnice smrti sv. Columbe velikanska svečanost pri kateri bodo nosili skrinjo z zemskimi ostanki svetnice v slovesnem sprevodu skozi mesto.

Zažgal v obuou lastno hišo

Posesnik Josip Ubocik v Vukovaru je živel že dalje časa s svojo ženo in hčerko v prepiru. Razmere so postale konečno tako neznosne, da se je Ubocik lotil obupa. V jezi je v četrtek sam zažgal svojo hišo, ki je pogorela do tal. Po zločinu se je osebnost zglasil na policiji in svoje dejanje takoj priznal.

Z Dunaja v Beograd s čolni

Včeraj je prispelo v Beograd 7 športnih veslačev z Dunaja, ki so si nadeli nalogo, da odplovejo s čolni z Dunaja v Beograd.

Dečja igrišča v Mariboru

Nujnost naprave igrišč za otroke

Mesto Maribor slovi po svoji lični zunanosti, senenatih drevoredih in prijaznem parku. Na vsakega došlega tujca napravi lepo urejeno mesto, zeleni drevoredi in krasen park najboljši v tis. Uradniku po dovršeni službi, upokojencu v prijetnem dopoldanskem solcu, delavcu po težkem delu, materam v prostih urah, mladini v prostem času in drugim nudijo šetališča v mestnem parku obilo oddiha, dobrega zraka in razvedrila.

Brez pravega razgiba in prostega razvedrila pa ostane v našem parku le deca. Otrok se privede v zeleno naravo, da se nekoliko prosto razgiblje, razkoče in razkriči. Vsega tega otrok v našem skrbno urejevanem parku nima, ampak se mora mirno držati klopi svoje mame. Kakor hitro otrok malo poskoči čez pot, se zaleti na travnik za žogo, že gleda nanj oko čuvaja, ki mora strogo paziti na to, da se vzdržuje v parku red. Tako se deca v parku ne razvedri, kakor bi se morala, ampak v strahu mora paziti neprestano na to, da se kaj ne pregreši, kar bi imelo posla s stroгим možem z modro čepico M.O.D.

Zato je ena najnujnejših potreb, da se napravi v Mariboru eno ali več igrišč za otroke, kjer bi se deca po svojem srcu razgibala, igrala z žogo, se ločila, skakala in se razkričala tako kot je mladi naravi potrebno.

Pred nekaj tedni si je mariborski občinski svet osvojil predlog ene mladinskih korporacij, da se napravi eno tako

veliko igrišče za otroke na južnem delu sedanega prostora športnega društva »Rapida«. Po našem mnenju je to v vseh oziirih zelo posrečena misel. Prostor sam ima naravnost divno lego z zelenim ozadjem, obdan ob robu s senenatim drevjem. Lega igrišča je pripravna kot nalašče za celo Koroško predmestje, ki je najbolj potrebno takega igrišča, povečala se bo pa potreba za to napravo z dozidanjem stanovanjskih hiš v Smetanovi ulici, ki bodo obljubene po večini le s strankami z obilo otroci.

Športno društvo radi selitve ne bo prišlo v posebno zadrego, ker si bo kaj lahko našlo na periferiji proti Kamnici ali drugod primeren travnik, kjer si bo po svojem uredilo športni prostor, kakor se običajno postavljajo na periferijo mesta.

Športni prostori v Mariboru se nahajajo v nekdanjem ljudskem vrtu, ki so ga pred par leti posekali, in ki ga je volil nekdanji meščan Langer v namene razvedrila mladini, predvsem deca. Ako se pusti tu en del za šport,

drugi del pa za otroška igrišča in dnevna dečja zavetišča, se bo ta lep prostor najbolje uporabil v smislu volila pokojnega Langerja.

Pričakujemo, da se bo naprava otroških igrišč pospešila in ta socialna pomanjkljivost popravila ter sledila vzgledu drugih mest, posebno naše sosodne Ljubljane, ki ima pet ali šest takih igrišč, tri v Tivoliju, eno na Gradu in eno v Trnovskem predmestju.

Morilec župana Brumna aretiran

Ob velikanski udeležbi vsega kraja in okolice so pokopali splošno priljubljenega črnškega župana Andreja Brumna, katerega je na sokolski veselici z bajonetom zabodel pripravnik finančne straže Kojič. Morilec je skrajno nevaren blaznež. Ustrelil je že svojega tovariša, bil je že več mesecev v umobolnici, po Črni je napravil že celo vrsto izgrediv, sredi dneva se je spravil v cerkev in začel enkrat zvoniti, drugič orgljati. — Njegov predstojnik je že šest mesecev prosil višjo oblast, naj ga spravi proč, pa vse zaman. Blaznež je umoril 33letnega župana Andr. Brumna, s katerim ni nikdar imel nobenih sporov. Ko so na veselici klicali: Živio župan, živio Brumen! — je vstal od svoje mize, pristopil k županu, potkal ga po ramih in mu s klicem: Živio Brumen — zabodel bajonet v trebuh. Isti dan, ko so smrtno ranjenega župana odpravili v slovensko bolnico, kjer je umrl, so odpeljali Kojiča v mariborske zapore. Ko je bila nesrečna žrtev že pokopana, so pa morilec iz zapore — izpustili, ker so mislili, da gre samo za ranitev in ne za umor, katerega toliko obsoja in obžaluje vsa mežiška dolina. Bilo bi silno ogorčenje, če bi se ob pogrebu, kjer so bile zastopane oblasti in društva, zvedelo za pomoto. Kojiča, ki je sorodnik bivšega ministra istega imena, hočejo sedaj seveda zopet zapreti, je pa vprašanje: kje je in kaj bo kot skrajni nevarni blaznež še vse napravil.

Mariborska policija pazno opazuje dravsko obrežje, da bi omejila nevarno in že s tolikimi smrtnimi žrtvami plača-

no kopanje na prostem. Tako je policijski stražnik včeraj v pozni popoldanski uri ustavil nekega moškega, ki se je kopal v Dravi blizu splava v Melja. Hotel je prijeti kršilca predpisov, zajel je pa morilec župana Brumna v Črni — finančnega pripravnika Milorada Kojiča. Ko je bil Kojič na zaobljubo po paragrafu 191 k. z. izpuščen iz sodnijskega zapore in poslan nazaj v Črno, je že na polovici pota v Breznem stopil iz vlaka in izginil. Vse se je balo, da bo storil zopet kako novo grozodejstvo. Srečno naključje pa je to preprečilo in je sedaj zopet v sodnijskem zaporu.

Strašen požar pri Ogulinu

Zgorelo 80 objektov. Škoda nad tri milijone dinarjev.

Približno 4 km od Ogulina leži na malem gričku Salopek Selo, ena najbolj vzornih vasi, ki jo je zadela v sredo strahovita nesreča. Okoli dveh popoldne je nastal namreč v neki hiši sredi vasi požar, ki je z bliskovito naglico objel vse s slamo krite hiše v obližju in izpremenil končno ves griček v pravo ognjeno morje. K sreči ni pihal veter, sicer bi bila katastrofa še večja. Zgorelo je skupno okoli 80 objektov, med njimi nič manj kot 33 stanovanjskih hiš. — Ker so bili seljaki za časa nesreče večinoma na polju, nekateri pa na sejmu v Ogulinu, se je moglo le zelo malo rešiti. Škoda je uradno cenjena na Din 2.713.000, zavarovalnina pa je jako nizka. Okoli 200 oseb je ostalo nenadoma brez strehe in je beda tem hujša, ker je siromakom zgorel ves živež, in poljski pridelki, živina in tudi poljsko orodje.

Naše neodrešene pokrajine

V Ilirski Bistrici so zgradili novo vojašnico. Nastanjen je v njej prvi bataljon 73. pešpolka »Lombarda«. Pred nekaj dnevi je bila v Bistrici velika vojaška slovesnost. Dekan Dolenc je blagoslovil vojašnico, poveljnik Borra pa je zaprisegel vojake, povdarjajoč da se nahajajo ob meji, za katere obrambo morajo biti vedno pripravljeni. Ob meji je polno vojašnic in gradijo se še nove. V Bistrici je prišlo večje število častnikov iz vojne šole v Turinu. Posetijo tudi še druge obmejne kraje.

V Sežani so osnovali sedaj tudi ženski fašij. V vodstvu so same Italijanke, ki so prevzele nalogo, da pritegnejo v organizacijo kolikor mogoče veliko število domačink. Govorilo se je mnogo o socialni pomoči in moralni podpori, gre pa le za potujčenje slovenske mladenke in matere.

Vitriol v sodni dvorani. V Piranu v Istri se je vršila razprava proti Fr. Daprettu na tožbo Marije Petronio, katero je razžalil. Sodnik je obsodil Dapreta na štiri mesece zapora in globo 150 lir ter na odškodnino 3000 lir. Ko je bila obdoba prečitana in so se številne radovedne ženske odpravljale iz sodne dvorane je vzela tožiteljica Petronio iz svojega žepa steklenico z vitriolom ter jo izlila proti Daprettu. Poškodovanih je bilo več ali manj mnogo oseb, posebno težko je prizadet Dapretto. Zbesnela ženska je nato zbežala in se nekod skrila. Menda so jo do današnjega dne že dobili.

Kako popravljajo in gradijo v Istri šolska poslopja. Pred nekaj meseci so fašistični listi s ponosom poročali, da so popravijo v Istri vse šolske zgradbe, ki so trpele vsled vojne ali so bile sicer za nemarijene. Zgraditi se ima tudi cela vrsta novih šolskih poslopij. To je bilo takrat, ko je Mussolini rožljaj z vojno sabljo. Reklo se je na tihem, da bodo te šolske zgradbe lahko tudi izborne vojašnice. Potem je pa vse utihnilo, dasi je

vendar finančni minister dal na dispozicijo 10 milijonov v osmih obrokih in je bil prvi obrok 1.250.000 lir takoj nakazan. Sedaj je moledoval fašistični tajnik Mrak okoli ministrstev. Dobil pa je odgovor, da ni delavcev na razpolago, da bi gradili šole v Istri! Prihodnjič bomo slišali drug vzrok.

Gospodarsko podjarmljenje Istre. Fašisti s svojim tajnikom Mrakom na čelu se bavijo že dalje časa z načrti, po katerih bi istrsko ljudstvo gospodarsko popolnoma podjarmili. Po denarnih zapovedih so gospodovali fašistični komisarji. Mrak je snoval zavod za koncentracijo kredita. Nastal je velik odpor, ko se je izvedelo, da bi vso stvar vodila beneška banka, ki bi v kratkem času uničila vse zadrugišništvo. Iznajdljivi Mrak se je lotil, ko je videl, da ne bo nič s takim podjetjem, novega načrta. Sedaj snuje pokrajinski zavod za organizacijo kmetijskega gospodarstva. V Puli je bil sestanek zastopnikov posojilnic in drugih zadrug. Mrak je izjavil, da se morajo vse gospodarske sile v Istri združiti, da se bodo uresničile zahteve fašistične stranke, katera pač ne odneha prej, dokler ne podjarmi docela istrskega seljaka.

V semenišču na Reki so zaključili koncem junija prvo šolsko leto. Izpiti, ki jih je vodil škof Sain, so dali dobre rezultate. Semenščeniki, ki so skoro sami »drugorodci«, so se naučili italijanščine izborna, kakor naglašja reška »La Vedetta«. Srbohrvaščino je podučeval don Podbor, slovenščino pa don Glavan. Semenški profesorji so večinoma renjokoli. Mladi duhovniki morajo za sedaj znati še jezik ljudstva, italijanski se ga priučijo tako — le malo, za silo, ob enem pa morajo biti pripravljeni, da nastopijo v cerkvi samo z italijanščino, ko bo izdan ukaz za to. Fašistična stranka sili, da naj bi se zatrl domači jezik po cerkvah v Julijski krajini nemudoma.

Danes premiera!

484

Danes premiera!

Majko moja, oprosti!

Prekrasni velefilm materine ljubezni s slavno umetnico v glavni vlogi: **Jeanne Brindeau**, znano kot majko »Marfa Strogov« v filmu »Carjev glasnik«.

Kino Union

Tel. 329

Kino Union

Odhod mariborske dece na morska okrevališča

Sinoči, z osebnim vlakom ob 17.20, se je odpeljalo pod vodstvom požrtvovalne Alojzije Kožuhove 50 deklic, ki jih je pripravilo agilno Slovensko žensko društvo v Mariboru na večtedensko bivanje v kopališču Krk na otoku Krku. Že prvi pogled na deco, zbrano na kolodvoru, je mogel vsakega prepričati, kako potrebni so ti otroci morskega zraka. Med njimi smo opazili obraze, ki se jim je očito videlo pomanjkanje, zlasti pri oni deci, ki jo je izbral mladinski svet potom pregledovanja po šolskem zdravniku dr. Wankmüllerju.

Deco je spremljal na kolodvor odbor Slov. ženskega društva pod predstvom gospe Mar. Maistrove, podpredsednice gospe prof. Majcenove in tajnic gospe dr. Lipoldove, ter odbornice gospe Čepičeve in Planinškove. Železniška uprava je hvalevredno dala skupini na razpolago poseben direkten »Pullman« vagon, da se izognejo otroci neprijetnemu prestopanju na križišnih postajah. Potovanje je trajalo vso noč skozi Zidani most, Zagreb, Ogulin, zeleni Gorski kotar na Sušak, kamor so dospeli danes jutraj. Tam so se nekoliko odpočili po dolgi vožnji, si ogledali mesto in pristaniške naprave, nakar so odpluli danes ob 14. uri s parnikom Jadranske plovitbe v Krk kamor so srečno dospeli ob 18. uri zvečer po 24 urnem potovanju.

Dečki pa odpotujejo v ponedeljek, 11. t. m. z jutranjim zagrebškim vlakom, enako 50 po številu in v posebnem direktnem vozu. Vozili se bodo skozi Zagreb, kjer jih bo pogostil na kolodvoru zagrebški Pomladek Rdečega križa, nakar krenejo čez Ogulin in skafnato Liko po novi liskki progi na Knin ter pridejo naslednje jutro v Kaštel pri Splitu, tudi po 24 urni vožnji. Dečjo kolonijo je pri-

pravil tukajšnji Pomladek Rdečega križa pod predstvom prof. gosp. Frana Finka ter jo bo vodil tajnik Pomladka, učitelj g. Mirko Ravter. Tudi med dečki je zbral najpotrebnejše mladinski svet in jih pridružil brezplačno na predlog šolskega zdravnika tej koloniji.

Vsej mladini in spremljevalcem želimo srečno pot, ter zdrav in vesel povratek.

Mariborski trg

Današnji trg je bil jako dobro obiskan in založen posebno z zelenjavo. — Krme je bilo sicer malo, vendar kljub temu malo povpraševanja po njej. Cene nizke. Špeharji so pripeljali na 16 vozov 35 zaklanih svinj, kmetije 12 vozov novega krompirja po 12—14 Din za merico oziroma 1.75—2 Din za kg.

Cena zaklanim svinjam je bila 15—17 Din kg.

Krompir 1.75—2, glava zelja 1—4, pšenica liter 3 Din, rž 2.50, ječmen 1.50, oves 1.50—1.75, koruza 2.50, proso 3—3.50, grah luščen 4—6, fižol 2.50—3, stroški 5—7 za kg.

Kokoši komad 40—45, piščanci par 30—45, race komad 25—50, gosi 40—50, jagnjeta 125—150, domači zajci 10—30. Karfijola 1—6 Din, ohrovt 1—3, sveže zelje glava 1—4, kislo zemlje 3—4, buče 4—6, kupček špinace 1.00.

Seno 40—50, slama 25—30, snop 1—1.25.

Jabolka 10, hruške 6—12, breskve 20, marelice 18, fige 20.

Mleko 2—2.50, smetana 12—14, maslo surovo 36—40, čajno 50—60, kuhano 46—50, jajca 1—1.25, med 30—35 Din.

Ljudska knjižnica v Ptuj

javlja vsem interesentom, da je dobila večjo množino slovenskih knjig, izšlih v ravnokar minuli dobi. Posluje vsak torek od 4.30 do 6. pop. Narodni dom ob dvorišču.

Mariborski in dnevni drobiž

Gradnja proge Rogatec—Krapine

Gradnja 15 km dolge železniške proge Krapina—Rogatec je bila na podlagi licitacije poverjena tvrdki »Progres« v Sarajevu za vsoto 23.100.000 Din. Proga mora biti gotova do 1. decembra 1927. Z gradnjo prične 1. avgusta.

Srednja vinarška in sadjarska šola v Mariboru

prične novo šolsko leto dne 1. oktobra. Sprejemajo se le taki učenci, ki imajo vsaj 15, a ne več ko 19 let. Prosilec mora dokazati, da je uspešno dovršil 4. gimnazijski ali realni razred ali popolno meščansko šolo. Tisti, ki so dovršili vsaj dvoletno kmetijsko šolo, se sprejmejo šole po povoljnem sprejemnem izpitu. Lastnoročno, na celo polo pisano prošnjo za sprejem, ki vsebuje prošilcev točni naslov, je poslati direktorji šole koncem julija ali najkasneje do 15. septembra. Prošnja mora biti pravilno kolkovana (Din 5 in 20) in ji je treba priložiti: krstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo, нравstveno spričevalo pri onih prosilcih, ki ne prestopajo neposredno iz kake druge šole. Sprejem se naznanja vsa kemu prošilcu pismeno; prednost pri sprejemu imajo kmečki sinovi. Ubožni in pridni učenci dobijo podporo. —

Policijska kronika.

Od petka na soboto je bilo aretiranih 6 oseb, radi različnih prestopkov pa je bilo vloženih 14 prijav. —

Politiki pri vinu.

V neki gostilni pod mostom so sinoči popivali trije moški. V splošnem razpoloženju je pogovor nanesel tudi na vprašanje novih volitev, o katerih so vinski tovariši živahno obravnavali. Vsak je zastopal svoje stališče in zagovarjal svojo strankarsko pripadnost. Postajali so vedno bolj glasni, dokler ni prišlo končno do prepira, a naposled celo do pretepa. Pravočasno pa je nastopil stražnik in preprečil krvavo razračunavanje. Odvedel je vse tri na stražnico, kjer so jih za živahno volilno agitacijo primerno nagradili. Eden je dobil 4 dni, dva pa po dva dni policijskega zapora, kjer bodo imeli doveli prilike in časa, da se zadevi temeljito posvetijo in odločijo v bodoče za zmernejšo taktiko. —

Na dnu.

Ni dneva, da ne bi policijski organi zalotili kako žensko, ki se bavi s tajno prostitucijo. So to v pretežni večini mlada dekleta, ki nimajo rednih dohodkov in ki se preživljajo z umazano obrtjo, ki jim bedno življenje še bolj zagrenjuje. Sinoči je bil aretiran tudi tak ponočen metuljček, ki je svojega prijatelja na rafiniran način okradel za ves denar. Marija P. je bila že ponovno kaznovana in je niti najstrožja kazen ne spametuje. Oddana bo najbrže v prisilno delavnico. —

D.J.A. v Mariboru.

XX. redni občni zbor bo v torek, dne 11. julija ob 20. uri v društveni sobi, Narodni dom. Dnevni red: Počitniško delovanje. — Odbor.

Društvo »Jadran«

ima v soboto, dne 16. t. m. ob 20. uri v restavraciji »Kosovo« svoj redni letni občni zbor. — Članstvo se poziva, da se občnega zbora polnoštevilno udeleži. —

Vozne karte s polovičnimi cenami

za izletniške vlake v Dravsko dolino, kakor tudi za poset higienske razstave v Guštanju se dobivajo v biljetarni »Putnik« v Mariboru, Aleksandrova c. 35. Tu se izdajajo tudi vse druge vozne karte z vsemi obstoječimi povlasticami v predprodaji in pred odhodom vlakov.

Prvi vlaki v Slov. gorice

vozijo v nedeljo dne 10. julija v obliki avto-omnibusov z Grajskega trga na prireditvi »Domovinski dan« k Šmarjeti ob Pesnici in sicer prvi ob 1. uri, drugi ob 2. uri in tretji ob 3. uri popoldne. — Mariborski narodnjaki, razdelite se, da bodo omnibusi polni in o pravem času odpeljali. Za prevoz domov je vse urejeno. —

Odbornike in člane Jugoslav. Matice prosim, da se kar najštevilnejše vdeležijo domovinske slavnosti, katero priredi danes v nedeljo podružnica Jugosl. Matice v Šmarjeti ob Pesnici. Z Grajskega trga vozijo avtoomnibusi in sicer prvi ob 1. drugi ob 2. uri in tretji ob 3. uri popoldne. Oni ki nočejo iti peš se odpeljejo ob poldveh z glavnega kolodvora do Pesnice z vlakom. Predsednik. Na slavnosti sodeluje pevsko društvo »Jadran«.

Koncert v Magdalenskem parku.

V nedeljo, dne 10. julija, priredi Olep ševalno društvo za magdalensko predmestje od pol 11. do pol 13. ure v Magdalenskem parku koncert. Sodeluje Glasbeno društvo D r a v a. Po koncertu ob 15. uri velika ljudska veselica v vojašnici Kralja Petra. (Kadetnica.)

Osrednje društvo nižjih poštinih in brzojavnih uslužbencev,

podružnica Maribor, priredi v nedeljo dne 14. avgusta dobrodelno veselico v Gambrinovem vrtu. Prosimo vsa druga društva, da se ozirajo na našo humanitarno prireditev in na ta dan opuste morebiti nameravane svoje prireditve.

Naši gozdovniki na taborenju.

Letos bodo slovenski gozdovniki taborili v romantični dolini Begunščice pod Karavankami. Vhod v dolino tvorijo razvaline gradu Kamen v bližini Begunj, kamor se odpeljejo v ponedeljek 11. t. m. gozdovniki iz Ljubljane in mariborske oblasti. Ves mesec bodo preživeli pod belimi šotori, ob solnčenju, kopanju, vežbanju in praktičnem udeleževanju v taboru in v prosti naravi, predvsem pa se bodo posvetili spoznavanju svoje ožje domovine. —

Zahvala.

Čast nam je, zahvaliti se vsem cenjenim darovalcem in tvrdkam, ki so ob času nabiranja naših članov za omogočitev na taborenju s svojimi gmotnimi prispevki pripomogli do tako lepega uspeha. Hvala vsem in Bog plačaj! — Rod severnih wigwamov.

Gozdovniki!

V ponedeljek 11. t. m. ob pol 5. zjutraj odhod z Glavnega kolodvora, kjer se zbiramo v popolni opremi. Točnost! Slehera zakasnitev ali kakršnakoli kršitev discipline se bo strogo kaznovalo. Mir! — Glavar. —

Radlen,

prašek za pranje, ki pere popolnoma sam, je davna želja vseh gospodinj. — Dobiva se v vseh trgovinah mila in kolonijalnega blaga. —

Štediti na kurjavi

je posebno važno v današnji težki časih. Mesto enkrat na mesec, perite dvakrat na teden, v času, ko kuhate kosilo. Ni več pranja od jutra do večera, ako perete v raztopini »Radiona«. — Milijon gospodinj je našlo v »Radionu« svojega dobrotnika. —

Neki otroški zdravnik piše:

Da odstranimo iz ust vse škodljive snovi, in da bi obenem kolikor mogoče antiseptično ravnali, nikakor ne zadostuje snazhenje s samo čisto vodo, temveč ji je treba dodati še zobne vode, ki predvsem ni strupena, a vendar uničuje gnilobne klice, pri tem pa ima ugoden okus, kar je za otroke jako važno. Tem zahtevam odgovarja v polni meri Odol, ki ga je treba dodati vodi vsako jutro, zlasti pa vsak večer. —

Gospa Marija Fučkar

se naproša, da se zgleda v upravi našega lista in prinese pri nas kupljeno srečno državno razredno loterijo seboj.

Vojaški koncert.

V soboto zvečer 9. julija velik vojaški koncert v lepem restavracijskem vrtu Emeršič, Aleksandrova 18. Začetek ob 19. uri. —

Otvoritev nove gostilne v Mariboru.

Na Tržaški cesti št. 8 sta otvorila danes Anton in Alojzija Lipovšek gostilno »Trsta«. Opozarjamo na današnji oglas. —

Danes pojedina piščancev

komad po Din 25. — bro ljutomersko vino, godbeni koncert v gostilni Tržaška cesta 47. —

Zora vstaja dela se dan, ker Radion pere sam!

RAZUMNA MICA

Razumna Mica uživa svoje življenje. Ne muči se z žehtanjem ali krtačenjem, za njo dela Radion. Radion sam? Ja!

Perite tako:

»Raztopite Radion v mrzli vodi, denite poprej namočeno perilo v to raztopino, kuhajte 20 minut, nato pa izplahnite!«

Perilo je čisto in snežno belo! Drgniti in krtačiti je nepotrebno, ker perilu in rokam samo škodi in — se postane mogoče lepši od tega?

Radion, idealno pralno sredstvo varuje perilo!

Med našimi najstarejšimi in obenem najmlajšimi brati

Skozi zlatorumeno prekmursko ravan v zelene prekmurske gorice — Spomini na težke dneve — Med „vogerskimi“ Slovenci

Vozil sem se v deželo, ki sem jo poznal le po imenu. Vlak nas je peljal po Dravskem in Ptujem polju, lukovi doželi v Ljutomerske gorice. Lepe kakor grudi blagoslovljene žene, ki te vabijo, mamijo in nudijo ves svoj čar in obilico dobrot, radosti in zdravja. Polagoma, kakor da bi hoteli tam ostati, smo se vozili po Ljutomerskih goricah. In najrajši bi tam ostal. Na katerikoli teh goric bi si postavil svoj šotor in letoval v razgovoru z bosonogi, od zdravja kipečimi, krepkastimi ženicami, ki s čebljanjem in petjem tekmujejo s pticami na zlatih njiyah; z goloprsmi, ogorelimi kosci ob visoko naloženih vozeh duhteče krme; in s koščentimi, zabriženimi viničarji, upognjenimi nad sladko krvavečimi trsi na zelenih rebrih. Najrajši bi izstopil že tam in šel z ljudmi, ki so se po opravljeni prazniški pobožnosti razhajali in v gruclah vzpenjali po teh plodovitih bregih do svojih belih domov, napol zakritih z dazljivimi vejami sadnega drevja. Ali na letovanje sem mogel misliti le »mimovoze«, kajti moja pot je šla dalje; vozil sem se v Prekmurje, v Odrance ustanovit ljudsko knjižnico.

V Prekmurju še nisem bil in o Prekmurju sem še malo slišal do zadnjega časa. Le malokje in redkokdaj se je pred vojno izgovorilo to ime. Od Veržeja dalje sem skrbno pazil, kdaj nas prepelje vlak čez Muro. »Glejte most, tam je Mura!« je zaklical sopotnik in vsi smo se nagnili skozi okno in gledali v valove Mure, ki se svobodno zajeda v oba bregova, odnaša zemljo, kar vidimo na naplavinah sredi nje in, kadar jo je malo več, preskoči nizka bregovja in daleč naokrog poplavi pokrajino. Povsod tam okrog vidiš sledove poplav.

Počasi počasi nas prepelje vlak na Prekmursko, najbrže zato, da se lahko primerno pripravimo na obisk te najstarejše in obenem najmlajše slovenske zemlje. Do Dókležovja, prve postaje v Prekmurju, se še ne opazi posebna razlika med onstran in tostran Mure; od tu dalje pa se odpre in pokaže nepregledna ravan, ki je prav v tem času najlepša. Kakor da se je razlilo solnce po njej, je vsa zlato-rumena proti vzhodu in jugu in le na severu se vzdno ta nepregledna žitna polja v zelene prekmurske gorice.

Ta nepregledna ravan me je prevzela. Odmaknil sem klobuk s čela in v glavo mi je šinilo: Kaj, če bi postavil sem našega Kraševca? Vtonil bi v tem zlatem morju. In Prekmurec na Krasu? Razbil bi si glavo s kamenjem.

Pripeljali smo se v Beltince, postajo sredi zlatega morja. Vzel sem knjige pod pazduho in izstopil. Na postaji me je čakal voz. Sedel sem k vozniku, Slovencu iz Odrancev in že je stekel konj po ravni cesti. Prekmurske ceste so na vse strani ravne, kakor da so jih potegnili s črtalom in ob njih se med sadnim drevjem, košatimi hrasti in nebotičnimi jagnjedi skrivajo domovi dolgih prekmurskih vasi.

Bal sem se, da se z voznikom ne bom razumel, ker je bil on prvi Slovenec iz Prekmurja, s katerim sem govoril. Toda moja bojazen je bila takoj pri kraju, ko sem slišal mehko, gladko tekočo, prijetno poudarjano prekmursko govorico. Med razgovorom sem se spomnil, da moj voznik pravzaprav ni prvi Slovenec iz Prekmurja, s katerim sem govoril. Pred desetimi leti sem že govoril s Prekmurcem. Bilj smo tedaj mi »s preka«, kakor nam danes pravijo v Prekmurju, še pod nemško in oni prek Mure, še pod madžarsko pestjo, ki je prav tedaj najkruteje odrihala po naših plečih. Tedaj sem pomagal upravljati bolnico v Ljubljani. Na naš oddelek je prišel nekega dne lep, krepak deček, četovodja letalec, ki je govoril madžarski. Njegovo ime, njegova izgovorjava in naj bolj označba rojstnega kraja je vzbudila v meni zanimanje, da sem ga vprašal, ali ne živi v onem kraju tudi Slovenci. »Seveda«, je rekel živahno, »saj sem tudi jaz Slovenec. Vsa naša vas je slovenska. Mi smo vogerski Slovenci in imamo tudi svoj časopis »Novine«.

Najin razgovor je poslušala tudi grofica N., navdušena Madžarka iz E., ki je bila tedaj v bolnici kot zastopnica ogrskega Rdečega križa. Večkrat sva se razgovarjala o narodnostnih prilikah na Ogrskem, ali nikdar ni hotela pristati, da bi bili na Ogrskem tudi Slovenci, o Slovencih na Ogrskem pa še celo ni hotela slišati. Seveda sem prihod bolnega četovodje uporabil, da sem sicer ljubezno in simpatično gospo grofico opozoril na vogerske Slovence. Mor da bi bilo boljše, da tega nisem storil. Ubogi četovodja je moral preslišati pre-

cej ostrih besed in zabičevanj, da kdor živi na Madžarskem, je samo Madžar in nič drugega in je velika sramota in izdajstvo, če se kdo izdaja za kaj drugega. Prestrašenega vogerskega Slovence sem kmalu pomiril, gospo grofico pa sem še podražil. Rekel sem ji: »Vi Madžari se delate velike in mogočne, a v resnici vas je samo peščica; največ je na Ogrskem Slovanov in tudi ogrska zemlja je po veliki večini slovanska. Boste videli, ko bo minila vojna, bo ostal le okrog Budimpešte majhen krog Madžarov, vse drugo se bo združilo s Slovani.« Gospa grofica je hotela počiti od smeha. Hitela sva k zemljevidu in po njem čimdalje hitreje krožila s prsti. Krogi gospe grofice so bili za Madžare vedno večji, moji pa zanje vedno manjši.

Tedaj pred desetimi leti 1916/17 je bila to še šala in sicer tako otročja šala, da bi se niti najboljšemu nacionalistu ne moglo sanjati, da bo ta šala že v dveh letih zgodovinsko dejstvo. Bili so tedaj časi, ko si prej pričakoval pokolja vseh Slovencev in ne združitve. Ali glejte, uresničilo se je — in deset let pozneje se vozim nič več z vogerskim, ampak prekmurskim Slovincem, ne v Adrijanci ampak v Adriance ali kakor sedaj pišejo — Odrance, med naše najmlajše, a obenem najstarejše rojake, da jim pomagam ustanoviti ljudsko knjižnico.

Omenil sem ta dogodek v Odrancih in vprašal v lepem številu zbrane Odrance: »Kaj pravite, kaj bi se zgodilo z onim, ki bi pred desetimi leti prišel med vas in si upal ustanoviti javno knjižnico?« Odranci so najprej umolkli in zmajevali z glavo, potem so se nasmehnili in stisnili pesti. Tedaj še pred desetimi leti ni bilo med vogerskimi Slovenci mogoče ustanoviti katerikoli in kakršnokoli kulturno slovensko društvo.

Ali se nam more videti potem še čudno, če ti naši bratje, le malo je izjem, ne poznajo naših slovenskih pisateljev, književnikov in narodnih voditeljev? Ali mi poznamo one moze, voditelje, ki so delali v še težjih in obupnejših razmerah tam med njimi? Ali se zavedamo sedaj, kako velikega pomena je ustanavljanje knjižnic v Prekmurju?

Kdorkoli si in kjerkoli, misli tudi na svoj narod, zbiraj med svojimi znanci knjige in jih pošiljaj Zvezi kult. društev v Mariboru, za knjižnice v Prekmurju!!

Zvečer sem se vračal v Maribor, ki se je tudi Prekmurcem že precej priljubil in kamor radi prihajajo. Mislim, kako se mi Slovenci še malo poznajo med seboj; a kako važno in potrebno bi bilo to.

Kje med narodi najdete tako tipičen vzgled za razvoj naroda, kakor pri nas Slovenceh na jugu? Od naselitve Slovencev v današnje kraje pa do najmlajšega nacionalnega, socialnega in ekonomskega pokreta najdete še danes dovolj sličic in primerov med nami in na naši, od nekdanji naši zemlji. Treba je s tega stališča govoriti našemu ljudstvu.

V srce poedinca moramo vcepiti celotni razvoj njegovega naroda; z razvojem poedinca strniti v harmonično enoto razvoj naroda, pa se nam bo posrečilo vzgojiti človeka take narodne zavesti, socialne pravičnosti in ekonomske vrednosti, da bo uspešno tekmoval s slično vzgojenim človekom najbolj izobraženih narodov.

Anton Skala

Domovinski dan v Šmarjeti ob Pesnici

Kdor je bil v nedeljo v Jarenini, tem gotovo ni bilo žal. Podobna slavnost bo jutri, dne 10. t. m. v Šmarjeti ob Pesnici. So to naše obmejne postojanke, ki širijo nacionalni duh med našim prebivalstvom, zlasti med mladino. Šmarječanom pa smo Mariborčani še posebno dolžni, da jim vrnemo obisk ob priiliki 10letnice majske deklaracije v Mariboru. Takrat so izmed okoličanov prišli na posebno okrašenem vozu zavedni Slovenci in Slovenke iz Šmarjete ob Pesnici s šolskim upraviteljem gosp. Vaudu na čelu. Prav nič jih ni strašila niti dolga pot, niti slabo vreme. Slo je za narodno stvar in prišli so! Tako tudi mi poletimo to pot v Šmarjeto ob Pesnici. Kdor se je lansko leto udeležil tamšnjega domovinskega dne, ta ve, kako prijetno je bilo. Več med naše podeželsko ljudstvo, zlasti ono, ki živi v bližini meje, kjer so nemškutarji zasedli svoje seme, to bi morala biti parola naših rodoljubov, društev in posameznikov. Poglejmo, kako v tem oziru postopajo Nemci, recimo na Koroškem. Mi pa mislimo, da nimamo več dolžnosti do našega obmejnega ljudstva, odkar obstoji Jugoslavija. Rače se kregamo med seboj, pri tem pa puščamo v nemar naše prvobornike ob meji. Mnogi, ki bi jih morali videti ob takih prilikah, manjkajo. Ali naj imajo potem naši pionirji veselje? Ta apel je bil potreben in pričakujemo v nedeljo, dne 10. t. m. čim več odziva iz Maribora. Odhod je skupno ali posamezno, peš ali z vlakom oziroma avtobusom, ki vozi od 1. ure naprej z Grajskega trga. Mariborčani, v nedeljo v Šmarjeto ob Pesnici!

Mesto brez kuhinj

Mesto stanovanjskega — sobno vprašanje — V vsakem kotu sobe druga stranka — Samovar kot domače ognjišče — Vzor ženske [miroljubnosti] — Mesečni prirastek prebivalstva 18.000

Če prideš v Moskvo in povprašaš po stanovanju, dobiš mirnodušno in prijazno odgovor: »Se bo že dobilo tako s časoma —, polagoma — — — Enkrat se bo že nekaj dobilo«. Če pa rečeš, da bi se ta in ta dan rad preselil iz hotela v kako privatno, trojno stanovanje, te pa prav osuplo pogledajo kot — umobolnega, ki se po bogzna kakšnem naključju giblje na prostem. Urejene stanovanjske razmere se razumnim ljudem v Moskvi niti v sanjah ne prikazujejo več.

Po svoji veliki stanovanjski krizi Moskva med civiliziranimi mesti ne bo imela primere. Večina dva in četrt milijonskega prebivalstva ima stanovanjsko vprašanje reducirano na sobno vprašanje. Vzrok te redukcije so postavne in cene. Uradi in postave se bavijo samo še s sobami ali bolje rečeno z vsakim kvadratnim metrom sobnega prostora. Za osebo je določenih 16 kvadratnih metrov in je vse preko te prostorne norme prav drago. Stalnih prostornih cen ni. Brezposelni delavec plača za svoj prostor 80 kopejk, zaposleni pa do 80 rubljev.

Normalno stanje velikih stanovanjskih hiš notranjega mesta je tako, da si — kakor ve in zna, spravljivo ali nespravljivo — eno samo stanovanje deli več strank. Pri zvoncu takega skupnega ali deljenega stanovanja je cela tabla razlaganja, kolikokrat je treba pozvoniti, da se dokliče gospoda A, kolikokrat za gospoda B, C itd. Če ima stanovanje kopališče, je tudi kopališčna uporaba za posameznika na dan in na uro natančno določena.

Vse se s potrpežljivostjo v občudovanja vrednem soglasju in točnem upoštevanju določi, samo s kuhinjo so nepremostljive težave. Kako naj se pet, šest in še več skrbnih gospodinj vrsti pri enem štedilniku. Ko morajo večinoma vse ob istem času svojim možem in otrokom pripraviti kosilo. Vsi tudi ne morejo hoditi na hrano v mnoge ljudske kuhinje, kjer je sicer vse dobro in prav poceni. Večina moskovskih hišnih gospodinj je vprašanje kuhinje rešila na ta način, da v skupni kuhinji vsaka gospodinja postavi svoj mali kuhinjski aparat in na njem kuha ob vsaki svoji potrebi. Petrolejski, spirtni in električni kuhinjski aparati predstavljajo torej »domača ognjišča« v kolikor dopuščajo prostor kuhinje. Pri tako deljenih kuhinjah je pa v rekordno slavo ruskih žena manj prepirov kot pri nas za skupno in prav prostorno dvorišče.

Silno občutna je pa moskovska stanovanjska beda, ali bolje rečeno: kata-

strofa — v pomanjkanju zraka, vode in solne svetlobe. Okroglo pol milijona ljudi prebiva v hišah, ki nimajo vodovoda. To je stari del mesta, kjer se sicer mnogo gradi in popravlja, a vendar ne v dovoljni meri za velikansko število ljudi, ki so skupaj stlačeni v nezdravih prostorih. Zlasti otroške bolezni so pogoste in hude.

Da doma — sobe, kjer v vsakem kotu »stanuje« druga stranka — nihče ne čisti in da se večinoma hodi »domov« le spat, je prav razumljivo. Javni prostori, parki in okolica so vedno polni. Iz vseh teh zatočišč pa je treba končno le zopet »domov«, kjer morajo bivati skupaj tudi ljudje, ki si želijo najdalje narazen. Kolikokrat se zgodi, da ločeni zakonci leto in mesec ne morejo narazen. Od poprej imata uradno zapisano vsak svoj kot, za zamenjavo je pa treba dosti časa in truda.

Moskva je središče sovjetske Rusije in sedež glavnih uradov ruske republike, kar je povod velikanskega ljudskega dotoka v upravnih in privatnih poslih iz cele Rusije. Temu priseljevanju ni kos še tako živa stavbena delavnost, ker sta gradbeni prostor in material končno le omejena. Proti stanovanjski bedi stori vlada vse, kar ji je mogoče; vseh sredstev pa ne more sproti zbrati ob drugih velikih državnih potrebah. Za letošje v stavbene svrhe določen tolik kredit, da bodo spravili 60.000 ljudi pod lastno streho. To je veliko, a vendar premalo, ko statistika izkazuje posamezne mesece, v katerih se je v Moskvi na novo naselilo do — 18.000 ljudi.

Dokler dežela ne bo industrializirana, bodo v Moskvi pri vsej veliki skrbi in naporu še vedno — samovarji predstavljali domače ognjišče.

Porodne zanimivosti v Franciji.

Povodom zadnjega ljudskega štetja v Franciji se je izkazalo, da je število ženskih potomcev v najodličnejših pariških krogih močno narastlo, dočim prevladujejo v revnejših rodbinah na periferiji in v predmestjih novorojenčki moškega spola. Znanstveno se statistično ugotovljeno dejstvo ne da razjasniti, vendar se o zanimivi ugotovitvi v pariških listih razpravlja na dolgo in široko.

ITO-pasta za zobe je najboljša!

Sport

Svoboda rez.: Maribor nar. I.

Jutri dopoldne ob 9. se vrši na igrišču SK Maribora trening tekma med rezervo »Svobode« in I. naraščajem Maribora. Naraščaj »Maribora« nastopi v isti postavi kakor je nastopil proti »Rapidu«.

Zaključno kolo državnega prvenstva.

Jutri se bo odigralo zadnje kolo za nogometno prvenstvo države. Ilirija igra v Splitu s Hajdukom, Hašk v Zagrebu s Sandom, Beograd SK pa v Beogradu s Saškom. Hajduku, Hašku in BSK so zmage zasigurate, tako da se lahko računa, da bodo po navedenem vrstnem redu zasedli mesta v tabeli za državno prvenstvo.

Teniški turnir v Rogaški Slatini odpo-

vedan. Mednarodni teniški turnir, ki bi se moral vršiti 24. t. m. v Rogaški Slatini, je spričo številnega obiska domačih in inozemskih gostov odpovedan. Za julij je uprava zdravilišča oddala vse razpoložljive sobe, tako da za udeležence turnirja ni prostora, kar je glavni vzrok, da se zanimiva prireditev ne bo mogla vršiti.

Londonski turnir profesionalcev.

Suzana Lenglen in Karol Koželuh, ki se udeležujeta turnirjev v Londonu, sta ponovno izvojevala lepe zmage. Koželuh je premagal Kinseya 7:5, 7:5. Lenglen gospo König (Nemčija) 6:3, 6:0; v igri mešanih dvojic pa sta zmagala Lenglen-Koželuh nad Dewkurst-Kinsey 8:6, 3:6, 8:6.

Tour de France.

Največja kolesarska dirka na več kot 5000 km dolgi progi postaja vedno zanimivejša. 13. etapo, ki je najdaljša (360 km), je prvi prevozil Belgijec Maurice Dewaele v času 14:22:37 (24¼ km na uro). Po skupni klasifikaciji vodi še vedno Luksenburžan Frantz, ki je vseh 13 etap prevozil v času 108:04:03. Od 180 dirkačev, ki so startali v Parizu, jih dirka še samo 42.

Nurmi II. Odlični tekač, Finec Armas Kinnunen je že spomladi z dobrimi rezultati vzbudil pozornost. Priporil si je crosscountry prvenstvo Finske, na 5000

Dr. OETKER
JEVIM
BACKINOM

Najbolj preizkušene recepte pošlje na željo brezplačno in poštne prosto

Dr. Oetker, d. z o. z., Maribor

m pa ga je Nurmi tik pred ciljem z veliko težavo prehitel. Minulo soboto je Nurmi rekord na 800 m 1:56 3 desetine izboljšal na 1:56 1 desetino. Naslednjega dne je 1500 m tekel 3:58 3 desetine, torej v času, ki ga še letošnjo sezono ni dosegel noben tekač. — Na isti prireditvi je atlet Järvinen vrgel kroglo 15.15, atlet Lampu pa kopje 63.06 m.

Jaz Ti On Ona Oni Vi Mi Vsi
kupujemo samo in edino v 153 manufakturni trgovini
Srečko Pihlar
Maribor, Gosposka ulica 5

Trgovska hiša

v Mariboru, ogal treh ulic, z dvema trgovskima lokaloma in skladiščem, 9 stanovanj, razen tega poslopje na dvorišču, garaža in hlev **se takoj prodaja**. Postredovalci izključeni. Resne ponudbe na upravo lista pod »Trgovska hiša 1927«. 503

OTVORITEV

v četrtek dne 14. julija t. l. po dovršeni prezidavi brezalkoholne restavracije in za utrkovalnice

„PRI ZVEZDI“

ki postreže tudi s Kofein-a prosto kavo »HAG«.

Pod Mostom štev. 11, poleg državnega mostja,

Abonenti dobe mesečno dva obeda, 2 večerji in še kruh in pijačo k vsaki jedi

brezplačno

Cene so zmerne, zajamčena je prima kuhinja in največja snaga.

Prijave abonentov se sprejemajo že sedaj.

Z odličnim spoštovanjem

Smolej.

Mali oglasi, ki služijo posredovalne in socialne namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Vzamem 10—12letno deklico za svojo, kateri po moji smrti zapustim vse svoje premoženje. Naslov v Upravi.

Na prodaj:

nova, kompletna spalnica iz brestovega lesa, masiv Din 3000.— Strossmayerjeva ul. 10. Mizarstvo. 478.

Vpokojevalci, pozor!

Proda se lepa mala vila, zgrajena leta 1925. Vila obsega 2 sobi, kuhinjo, shrambo, verando, veliko vinsko klet, drvarnico, pol orala lepega sadonosnika in pol orala vinograda. Nahaja se na jako lepem kraju v Slovenskih goricah. Naslov se izve v upravi »Večernika«.

Knjige veže

od priproste do umetniško dovršene veževe solidno in ceno atelje za umetno knjigoveštvo Miljo Vahtar, Maribor, Gosposka ul. 24 in 37. 428

Opremljena soba

se da takoj v najem na Glavnem trgu štev. 3. I. nadstropje. 497

Gospa, vdova

žedne zunanosti, 32 let stara, gre k 40—60 letnemu gospodu za gospodinja. Marica Pipuš, Studenci, Kralj Matjaževa ul. 27. 489

Okvirje za slike

najnovejših vrst dobiš le pri specialnem strokovnem zavodu Miho Vahtar, Maribor, Gosposka ulica 24 in 37. 427

Lepo opremljena soba

s priliko kopanja in separ. vhodom se odda boljšemu gospodu. Naslov v upravi. — 500

Tekača

rabi Drava d. d. Maribor. 486

Zamenja se

lepo 3 sobno solnčno in pritlično stanovanje s parketom, Gregorčičeva ulica, enakim v drugem ali tretjem nadstropju tudi na severni strani, v bližini mestnega parka. — Ponudbe pod »Čisto stanovanje« na upravo lista. 487

Kavarniška blagajničarka,

eventuelno začetnica se sprejme v kavarno »Jadrano«, Aleksandrova cesta štev. 36. 477

Vafelne za sladoleđ,

vseh vrst kekse, biškote in drugo najfinije pecivo priporoča delikatesna trgovina Franc Kurinčič, Aleksandrova c. 31, poleg glavnega kolodvora. Zaloga slovi te domače tvornice keksov V. Bizjak in drug, Rog. Slatina. 369

XIII. izkaz darov Študijski knjižnici v Mariboru

V II. četrtletju 1927 so knjižnici darovali sledeči: ministristvo prosvete 6, mariborski veliki župan 1, založnik Gerold na Dunaju 14, Cercle français v Mariboru 48, sod. svetnik Oskar Dev 2, prof. Ivan in Maks Kovačič po 1, kaplan Kavčič v Rušah 3, višji revident Ivan Malgaj 1, župnik Ksaver Meško na Selah 10, Josip Mravljak v Vuzenici 2, Narodni poslanec Ljudevit Pivko 82, učitelj Samec 1, gospa Ana Uhl 2, zdravnik Orest Žunkovič na Hvaru 2 knjigi. Škof dr. Karlin je podaril večje količine brošur in časopisov iz zapuščine knezoškofa Napotnika. — Vsem darovalcem se kuratorji kakor vodstvo knjižnice najiskreneje zahvaljujeta, obenem pa prosita še nadaljne naklonjenosti. Čim več razumevanja in podpore bo naša knjižnica v naši javnosti, tem lažje in boljše bo vršila nalogo, ki jo ima kot osrednja knjižnica mariborske oblasti. —

Izpremema vpisov v trgovskem registru

Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani je prosila Zbornico za trgovino, obrt in industrijo, da opozori vse registrirane tvrdke, da točno in redno javljajo dostavni pošti vse izpremembe v trgovskem registru, ker ne nosi v negativnem primeru za pogrešno dostavo poštne pošiljke pošta nobene odgovornosti. Pri tem obvešča direkcija zbornico, da registrirani tvrdki ni treba izročiti pošti prepisa iz trgovskega registra, nego zadostuje, da ga da tvrdka pošti na vpogled. V svojem dopisu navaja poštna direkcija: Direkcija dobiva od strani področnih pošt obvestila, da posamezne tvrdke in družbe ne javljajo pristojni pošti vpisa v trgovski register, izbriše iz trg. registra in sploh izpremembe, ki nastanejo v trgovskem registru.

Ti vpisi pa so za pošto bistvenega pomena, ker se na podlagi prijav o teh vpisih vrši dostava oziroma izročanje poštne pošiljke protokoliranim tvrdkam in družbam. Člen 42., točka 2., podtočka I. pravilnik za notr. poštno službo I. del določa:

»Na posamezne tvrdke, na pridobitne komanditne ali delniške družbe, na zadruge in društva naslovljene pošiljke se izročajo osebam, katere so vpisane v trgovski register in pooblašene, da zastopajo in podpisujejo tvrdko, družbo oziroma zadruzo ali društvo. Vsak tak zavod mora dostavni pošti predložiti overjen izvod iz trgovskega registra

Teško delo pralnega dne za vedno odpravljeno.

Moralo se je tako zgoditi! Znanstvenim raziskovanjem ter mnogoletnim vstrajnim poskusom se je posrečilo, da je trudapolni strahotni dan pranja kot tak za vedno izbrisan iz gospodinjskega kalendarja.

Vpeljava Rinsa je posledica našega dela ter je najnovejši uspeh znanstvenega raziskovanja na polju izdelave mila in znači popoln preobrat v ravnanju z družinskimi perili. Rinso očisti perilo pri uporabi mrzle vode brez noč, prihrani nam delo, čas in denar, ker se nam je potrebno držati samo treh pralnih navodil:

Mešati Rinso po opisu na zavoj — namočiti perilo — in izplakniti ga v čisti vodi.

RINSO IZDELUJEJO LUX-TVORNICI!

Rinso

oziroma izvirno rešitev sodišča ali pa prepis te rešitve. Na enak način morajo te ustanove naznani pošti vsako v registru naknadno izvršeno izpremembo.

Ne glede na ta jasni in določni predpis, je samo ob sebi umevno, kolike važnosti je pravilna in pravočasna prijava protokoliranih ustanov dostavni pošti, kdo je upravičen prevzemati in podpisovati poštne pošiljke. To je tudi v prvi vrsti v interesu teh ustanov, kajti pošta izroča toliko časa pošiljke za registrirane tvrdke njej kot pooblaščenec javljenim osebam, dokler tvrdka ne javi izpremembe.

Zbornica opozarja vse registrirane tvrdke, da se v lastnem interesu točno držijo gornjih navodil poštne direkcije.

Izvečki iz plačilnih nalogov o dohodnini

za davčno leto bodo razgrnjeni na vpogled davčnim zavezancem od 16. do včerajšji 29. julija med uradnimi urami pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru in sicer za cenilni okraj Maribor-mesto v sobi št. 67 za Maribor-dežela v sobi št. 72 in za Konjice v sobi št. 74. —

Orjuna Maribor

poziva svoje članstvo, da se udeleži v soboto dne 9. julija ob 20. uri članskega sestanka v mali dvorani narodnega doma. Dnevni red: Priprave in razgovori za nastop Orjune pri skupščinskih volitvah. Pridite vsi! —

Zrakoplovstvo in velekapital

Prekoceanski leti so vzbudili veliko zanimanje velekapitala za zrakoplovstvo. Ameriški pilot Chamberlin je imel na svoji smeli zračni poti celo spremeljevalca iz velekapitalističnih krogov. V denarnem svetu bo najbrž samo eden Levine, zanimanje za zrakoplovstvo je pa že splošno. Med podjetnimi zrakoplovci in finančniki je nastala kar čez noč tesna in prav živa zveza. Danes je že tako, da se mora tudi junaštvo in preziranje smrti finansirati. Brez denarja kmalu ne bo več junaka. Holandski listi so že začeli prinašati velike oglase: »Kdo hoče finansirati oceanski let — Holandija—Amerika?« — Vsi veliki listi Evrope in Amerike bodo kmalu imeli celo množino oglasov, v katerih se bo na eni strani smelim letalcem pod gotovimi pogoji nudil kapital, na drugi strani ga bodo pa letalci — sposobni in nesposobni, resni in neresni — iskali. — Stare denarne dinastije kakor Ford, Vanderbilt, Rockefeller, Rotschild in druge so se gotovo že orientirale v tem pravcu in preudarile, kje in kako bi se najboljšo naložil denar glede na veliki pomen in veliko bodočnost zrakoplovstva.

Za in proti umetnemu ognju

Posebno važna točka vseh dunajskih veselje in drugih prireditev je bil doslej umetni ogenj, zažiganje raket, metanje umetno-ognjenih bomb itd. V zadnjem času so pa umetno-ognjene točke na mahi izostale iz vseh prireditev. Dunajčani so šele sedaj zvedeli, na kak način so prišli ob to priljubljeno zabavo. Tvrdka Pinto je hotela kakor prejšnja leta na velikem športnem igrišču Hohenwarte prirediti zabavo z običajnim umetnim ognjem. Naenkrat je pa tvrdka to prireditev odpovedala z utemeljevanjem, da umetni ogenj ni bil dovoljen in da se mu zato tudi vse drugo ne izplača. Zvedelo se je tudi, da umetni ogenj ni bil dovoljen radi pritožbe dveh bolnišničnih uprav. V pritožbi se navaja, da so prasketajoče rakete in bombe vznemirjale bolnike in da se je po vsakem umetnem ognju stanje nekaterih bolnikov poslabšalo. Sedaj se je razvila v dunajski javnosti velika debata za in proti umetnemu ognju. Zagovornike te vrste zabave podžigajo razne tvrdke, ki izdehujejo in prodajajo umetno-ognjene predmete. — Okrajno sodišče in okrajni zastop imata z raznimi strokovnjaki konference o škodljivosti in neškodljivosti umetnega ognja.

E. G. Brat:

Ugrabljeni milijoni

Roman ameriškega Jugoslovena.

55

Tako se je Polly često izborno zabavala, se smejala, včasih pa si je tudi otirala solze. V vsakem primeru pa se je njeno poznavanje Jackove duše poglobilo in se ji je ljubezen, zgrajena na temelju spoštovanja, le še pomnožila in okrepila.

Mnogo sta se stari svetnik in Polly izprehajala po mestu in okolici. Bila sta tudi v Vratislavi in Kamenicah ter si ogledovala zanimivosti teh starih slovanskih mest.

Marta Zippel je postajala čmernejša in ljubosumnejša. Amerikanke ni marala od prvga trenutka. Neki notranji glas ji je rekel, da ji je ta lepa žena nevarna, da jo izpodrine v hiši docela ter ji vzame ves vpliv na svetnika, ki je moral živeti do tlej, kakor je hotela Marta. Da je nečakova žena, je vedela, a čemu ostaja v hiši tako dolgo, ni razumela.

Zlasti pa jo je žalila tajinstvenost, ki je vladala v hiši. Večkrat sta se svetnik in mlada gospa živo pogovarjala in se smejala. Kakor hitro je stopila Marta v sobo, pa sta utihnili ali govorila o vremenu in vsakdanjostih. Kaj skrivata pred njo, ki je poprej vedela vse, kaj se godi in kaj se še zgodi? — Prisluskovala, oprezovala je, in nekega dne je ujela besede:

»Dodd se ne oglasi: Kaj to pomeni? Niti ne brzojavi! Znova me začinja skrbeti!« je dejala Polly.

»Nič ne skrbi! Jack je že davno v Moskvi, Dodd pa se le znova blamira!« je tolažil svetnik.

»O, Dodd ne odneha! Vztrajen je, kakor bivolsko usnje!« je odgovorila gospa. »Ali naj le pride! Vlekla ga bom za nos, da bo veselje.«

Samska devica Marta Zippelova je stopila od tega trenutka na Doddovo stran. Sklenila je, da mu odpre oči ter mu izda zaroto.

Zakaj Marta Zippel je bila stara, grda — Polly pa mlada, lepa žena. Sovraštvo je dovolj utemeljeno ...

Tiste dni je prosil Jack Bell strežnika, naj naznani ravnatelju jetnišnice, da želi nujno govoriti z njim. Ravnatelj Franzelt mu je po pazniku odgovoril, da s takim lopovom sploh nima ničesar govoriti in če mu ne da miru, ga da zapreti v temnico ob samem kruhu in vodi.

Jack je ostal miren ter je pazniku naročil: »Recite gospodu ravnatelju, da si hočem clajšati vest in priznati nov, še večji zločin!«

Četrto ure nato je stal Jack že v ravnateljevi pisarni.

»No, Popper, ka mi hočete povedati?« je vprašal ravnatelj.

»Jaz se sploh ne pišem Emil Popper, nego Franz Müller, gospod ravnatelj!«

»Lažeš, lopov!« je zahrnel ravnatelj.

»Ah, čemu bi neki še lagal,« je zajavkal Jack z glasom, ki je prodiral do srca. »Moja vest me preveč grize in peče, ker moji zločini so velikanški!«

»Ali si morda milijone kradel?«

»Žalibog ne! Milijone krasti bi ne bilo nič hudega. A zaradi svojih zločinov nimam več miru, ne podnevi, ne ponoči. Zato bi se rad končno izpovedal, da rešim dva nedolžna človeka iz nesreče. O Bog mi pomagaj!«

In začel je smrkati, strepetavati z rameni ter ihteti.

»Torej govorite, govorite!« je priganjal ravnatelj ter prijel za pero.

»Oh, gospod ravnatelj,« je zavzdihnil Jack in sklenil roke, obenem pa zavil oči neskončno tragično, »vi ste tako strogi. — hoim se vas — niti govoriti ne morem ...«

»Ali naj pošljem po gospoda pastora?«

»Ne, ne, tudi gospodu pastoru bi se ne mogel izpovedati: preveč sram me je — ampak, če smem lepo prositi, pošljite k meni gospoda svetnika Belitscha! On me je sodil, njemu povem lahko vse.«

»Pa kako, da njemu?« se je čudil ravnatelj.

»Da, vidite, gospod ravnatelj,« je razlagal Jack z najpoštenjšim glasom, »tudi najgrša propalica ima srce in čustvo. Če hrumi na izgubljenega človeka vse, ga psuje, mrzi in zaničuje, a pride nekdo, ki govori s propalico s sočutjem, kot užaljen oče, a pri tem vendar kot oče; potem si človek takega dobrušnega moža zapomni. In čeprav ga blagi mož obsodi v ječo, ga ne more sovražiti. Nasprotno spoštuje ga in ljubi. Vidite, gospod ravnatelj, tako je z mano. Nihče ni imel toliko sočutja, toliko srca z mano, kolikor gospod svetnik Bellitsch. Ni kričal, ni me psoval, nego je govoril z mano kakor dober pastir z izgubljeno ovco. Obsodil me je, a nikoli mu ne pozabim graje, ki jo je izrekel mojim delodajalcem, češ na njih leži krivda moje moralne propasti. In citiral jim je Goethejeve stihe:

Ihr führt ins Leben uns hinein,
ihr lasst den Armen schuldig werden,
dann überlasst ihr ihn der Pein,
denn alle Schuld racht sich auf Erden

»To vam pravi Goethe v obraz, gospodje!« jim je zaklical, »pe smo opravili ...« Od tega trenutka imam le to željo: gospodu svetniku zaupati se popolnoma, do golega sleči svojo dušo, — potem naj se zgodi z mano karkoli. Poginem naj makar na vislicah, samo da umrem kot pošten, spokorjen grešnik!«

Jack je dokazal znova sijajni svoj igralski talent. Dosegel je efekt, ki bi ga zanj zavidal vsak ambiciozen komedijant. Ravnatelj Franzelt je bil premagan; Goethejevi stih, deklamirani s čustvenim patosom, so ga pretresli in so ga ganili do dna srca. Okrenil je Jacku hrbet in pozvonil pazniku. (Dalje prihodnjič.)

Brez sladkorja!
Brez kisa! **Brez salicila!**

492 sploh brez vsakega dodatka se lahko z

-R-E-X-

konzervnimi steklenicami in REX- aparatom

napravi brez truda vse vrste okusnih, zdravih in cenenih domačih konzerv. V „REX“ vkuhane jagode, češnje, hruške, češplje, jabolka in vse vrste sadja se hranijo pri neizpremenjenem naravnem okusu in največji zdravilni vrednosti brez vsakega dodatka leta in leta. Ravnotako se ohlani za ugodni čas vsak drug živež, posebno vse sočivje (fižol, grah itd.), meso, klobase, paste, gobe, ribe in drugo. Po tovarniških cenah priporočam.

IVAN KOVAČIČ
MARIBOR, KOROŠKA CESTA 10
 trgovina stekla in porcelana na veliko in malo

Posojilnica v Mariboru, Narodni dom
 504 razpisuje mesto

praktikanta

in se naj prošnje vlagajo do 20. t. m. v posojilnični pisarni. Zahteva se spričevalo trgovske akademije.

Trgovina s 491
kuhinjsko opremo

bišnimi potrebščinami, emajlirano, pločevinasto, vitlo in aluminijevu posodo, porcelanasto, kamenito in stekleno robu

Albert Vicel, Maribor, Glav. trg 5

Najfinejše čajno maslo

iz sladke pastelizirane smetane od Prve prekmurske mlekarne v zalogi edino v delikatesni trgovini Franc Kurinčič, Aleksandrova cesta 31. 370

Delikatesna trgovina

ali trgovina mešane stroke se proti takojšnjemu plačilu pri prevzemu kupi. Ponudbe pod značko „Delikatesa“ na upravo „Večernika“. 466

Kavarna Park

Dnevno koncert. V nedeljo od 16. do 19. in od 21.-24. Svira salonski trio. Najfinejši sladoled, pivo iz sodčka itd.

Obvestilo!

Jakob Perhavec
 tov. za izdelovanje likerjev, dezertnih vin in sirupov
Maribor, Meljska cesta 3

obveščam p. t. občinstvo, da sem prevzel s 1. julijem t. l. trgovino z alkoholnimi tekočinami (razprodaja na drobno) od Albrecht & Strohbach

Gospoška ulica 19

ter se priporočam za obilen obisk — V zalogi bom imel vedno pristno slivovko, droženko, brinjevec, konjak, rum, vse vrste likerjev, sadnih sokov, špirta, vinskega kisa in kisa za kumarce.

Postrežba točna. 423 Cene solidne.

Jakob Perhavec, Gospoška ul. 19

Vse poletno blago

se dobi sedaj po zelo znižanih cenah v trgovini

Franjo Majer, Maribor
 Glavni trg št. 9 494 Glavni trg št. 9

Prvovrstna čevlarska delavnica

sprejema vse vrste popravila brez izjeme ter izdeluje čevlje in pletene sandale.

Postrežba točna! 490 Cene nizke!

Rudolf Monjac, Maribor, Jurčičeva ul. 9

Učenec

boljših starišev z dobrimi šolskimi spričevali se sprejme pri tvrdki J. PREAC, manufaktura, Maribor, Glavni trg št. 13. Istotam se sprejme izvežbana

prodajalka

z doprimi spričevali. 465

Kantina na Teznu (Lovski dom)

priredi v nedeljo 10. tm. veliki

tamburaški koncert

na prostem pod košatimi drevesi. Z mrzlimi jedili in svežim pivom v sodčkih ter izbornim vinčkom bo dobro priskrbljeno. Za obilen obisk se priporoča

498 **V. Plohl, gostilničar.**

ZOPET DOŠLO

ново blago, vseh vrst manufakture.

Cene nizke, brez konkurence. — Sukno že od 25.— Din naprej se dobi le pri

I. TRPIN, MARIBOR
 GLAVNI TRG ŠTEV. 17.

OBVESTILO!

Cenj. občinstvu naznanjava, da otvarjava dne 10. julija 1927 ob 4. uri popoldne

GOSTILNO „TRST“

NA TRŽAŠKI CESTI ŠTV. 8

Zagotavljava, da bova nudila cenj. obiskovalcem najboljšo kapljico lastnega videlka in pojedino ocvrtih piščancev. Svira tamburaška godba. — Dobila se odo dnevno topla in mrzla jedila, sprejemava tudi abonente. — Obenem se tvori igrišče na kroglice in rusko kegljišče. Za obilen obisk se priporočata

ANTON IN ALOJZIJA LIPOVŠEK, GOSTILNICA

Pozor!

Draginja se bliža!

vendar se še v nadalje prodaja vse manufakturno blago za obleke, perilo i. t. d. po starih najnižjih cenah, dokler traja stara zaloga. Izrabite to ugodno priliko in nabavite si vse potrebno blago v

MANUFAKTURNI TRGOVINI M. FELDIN
 MARIBOR - GRAJSKI TRG šte. 1 - VETRINJSKA ULICA.

Pozor!

Dovoljujem si cenjeno občinstvo opozoriti na moje novo ustanovljeno podjetje drogerijo in fotomanufakturno

katero sem otvoril dne 7. julija t. l.

V moji praksi kakor tudi v višji strokovni šoli sem si pridobil toliko znanja, da mi bo mogoče v vseh vprašanjih in zahtevah moje stroke uspešno svetovati in ustreči.

Prižadeval si bom nuditi vedno blago:

droge, kemikalije, parfumerijo ali fotograf. potrebščine

najboljše kakovosti, obenem pa tudi po zmernih cenah.

Zagotavljam Vam dobro in vestno postrežbo ter se priporočam

z odličnim spoštovanjem

Drogerija, kozmetični laboratorij in fotomanufaktura

M. VRABIČ - MARIBOR
 Aleksandrova cesta 13